

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра публічного та приватного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності D8 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньої програми «Право»
(назва освітньо-професійної програми)

тип дисципліни вибіркова

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою
протокол № 1
від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Антон ЧУБ

(прізвище, ініціали)

Укладач: *Чечерський Віктор Іванович*, доктор юридичних наук, професор.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни *«Екологічна безпека Сталого розвитку»* є доцільним після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з екології, охорони навколишнього природного середовища, основ безпеки життєдіяльності, природокористування, екологічного права, а також загальних засад соціально-економічного розвитку та сталого розвитку суспільства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни *«Екологічна безпека Сталого розвитку»* є закономірності забезпечення екологічної безпеки в умовах сталого розвитку суспільства, система правових, організаційних, соціально-економічних і управлінських механізмів охорони довкілля, попередження та мінімізації екологічних ризиків, а також взаємодія людини, суспільства і природи в умовах глобальних, регіональних і локальних викликів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Екологічна безпека Сталого розвитку»* є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння правових засад оцінювання та розроблення стратегій соціально-економіко-екологічного розвитку; опанування норм і механізмів правового регулювання у сфері екологічної безпеки; засвоєння закономірностей виникнення екологічних загроз і правових інструментів управління екологічною безпекою; набуття практичних умінь і навичок застосування правових механізмів забезпечення екологічної безпеки.

Основними завданнями навчальної дисципліни *«Екологічна безпека Сталого розвитку»* є формування системного уявлення про сутність, принципи та інструменти забезпечення екологічної безпеки у контексті сталого розвитку; засвоєння теоретичних основ і термінологічного апарату екологічної безпеки та сталого розвитку; вивчення міжнародно-правових і національних механізмів регулювання у сфері охорони довкілля; аналіз загроз екологічній безпеці, включно з природними, техногенними та воєнними факторами; опанування методів оцінки екологічних ризиків і небезпек у промисловості та природокористуванні; формування навичок управління екологічними ризиками та реагування на надзвичайні ситуації; розвиток здатності оцінювати екологічні наслідки господарської діяльності; усвідомлення ролі науки, освіти та екологічної культури у забезпеченні сталого розвитку.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Екологічна безпека Сталого розвитку» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
- СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
- ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
- ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
- ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
ТЕМА 1. Основи екологічної безпеки та концепція сталого розвитку	10	2	2			6	12	1	1			10
ТЕМА 2. Міжнародне право та політика у сфері екологічної безпеки	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 3. Національне законодавство та державна політика у сфері екологічної безпеки	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 4. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на довкілля	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 5. Оцінка небезпек та управління ризиками у промисловості та природокористуванні	14	2	4			8	12	1	1			10
ТЕМА 6. Екологічні системи та стійкість природних і техногенних систем	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	72	12	14	0	0	46	72	6	6	0	0	60
Змістовий модуль 2.												
ТЕМА 7. Загрози сталому розвитку у сфері охорони навколишнього природного середовища та методи їх оцінки	12	2	2			8	12		2			10
ТЕМА 8. Національна екологічна політика та стратегія сталого розвитку	12	2	2			8	12		2			10
ТЕМА 9. Промислова безпека та екологічний вплив промислових об'єктів	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 10. Наука та освіта для сталого розвитку	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8	0	0	32	48	2	6	0	0	40
<i>Усього годин</i>	120	20	22	0	0	78	120	8	12	0	0	100

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. Основи екологічної безпеки та концепція сталого розвитку

Поняття екологічної безпеки, її місце у системі національної та глобальної безпеки, взаємозв'язок екологічної, економічної та соціальної складових розвитку. Концепція сталого розвитку як базова модель збалансованого розвитку суспільства, її історичне становлення та сучасні підходи. Принципи сталого розвитку, їх реалізація в екологічній політиці держави та міжнародних ініціативах. Роль екологічної безпеки у забезпеченні якості життя населення та збереженні природних ресурсів. Основні індикатори сталого розвитку та механізми їх застосування. Значення інтегрованого підходу до управління природними та техногенними системами.

ТЕМА 2. Міжнародне право та політика у сфері екологічної безпеки

Поняття та джерела міжнародного екологічного права, його місце у системі міжнародного публічного права. Основні принципи міжнародного співробітництва у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки. Характеристика ключових міжнародних договорів, конвенцій і протоколів у сфері захисту навколишнього природного середовища. Роль міжнародних організацій у формуванні та реалізації екологічної політики. Механізми імплементації міжнародних екологічних стандартів у національне законодавство. Відповідальність держав за порушення міжнародних зобов'язань у сфері екологічної безпеки.

ТЕМА 3. Національне законодавство та державна політика у сфері екологічної безпеки

Правові засади забезпечення екологічної безпеки в Україні. Конституційні положення та система законодавчих і підзаконних актів у сфері охорони довкілля. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у реалізації екологічної політики. Основні напрями державної екологічної політики та стратегічні документи. Механізми державного управління, контролю та нагляду у сфері екологічної безпеки. Роль громадськості та інститутів громадянського суспільства у формуванні екологічної політики.

ТЕМА 4. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на довкілля

Поняття надзвичайної ситуації та її правове регулювання. Класифікація надзвичайних ситуацій за походженням, масштабами та рівнем небезпеки. Характеристика природних, техногенних, соціальних та воєнних надзвичайних ситуацій. Основні екологічні наслідки надзвичайних ситуацій для довкілля та здоров'я населення. Механізми прогнозування, запобігання та мінімізації негативного впливу. Роль державних органів і спеціальних служб у реагуванні на надзвичайні екологічні ситуації.

ТЕМА 5. Оцінка небезпек та управління ризиками у промисловості та природокористуванні

Поняття екологічного ризику та небезпеки у промисловій і природоохоронній діяльності. Методи і підходи до ідентифікації, аналізу та оцінки екологічних ризиків. Управління ризиками як складова системи екологічної безпеки. Оцінка впливу на довкілля як інструмент запобігання негативним наслідкам господарської діяльності. Принципи екологічної відповідальності суб'єктів господарювання. Застосування ризик-орієнтованого підходу в екологічному управлінні.

ТЕМА 6. Екологічні системи та стійкість природних і техногенних систем

Поняття екологічних систем та їх структура. Основні закономірності функціонування природних екосистем. Взаємодія природних і техногенних систем у сучасному світі. Поняття стійкості екосистем та фактори, що на неї впливають. Наслідки антропогенного навантаження для екологічної рівноваги. Шляхи підвищення стійкості природних і техногенних систем в умовах глобальних змін.

ТЕМА 7. Загрози сталому розвитку у сфері охорони навколишнього природного середовища та методи їх оцінки

Основні екологічні загрози сталому розвитку на глобальному та національному рівнях. Деградація природних ресурсів, забруднення довкілля та зміна клімату як ключові виклики сучасності. Соціально-економічні наслідки екологічних загроз. Методи оцінки впливу загроз на сталий розвиток. Індикатори екологічної безпеки та сталості. Роль наукових досліджень у прогнозуванні екологічних ризиків.

Змістовий модуль 2.

ТЕМА 8. Національна екологічна політика та стратегія сталого розвитку

Поняття та цілі національної екологічної політики. Стратегічні документи України у сфері сталого розвитку та охорони довкілля. Принципи інтеграції екологічних вимог у галузеві політики. Механізми реалізації екологічної політики на державному та регіональному рівнях. Роль економічних інструментів та стимулів у досягненні сталого розвитку. Оцінка ефективності державної екологічної політики.

ТЕМА 9. Промислова безпека та екологічний вплив промислових об'єктів

Поняття промислової безпеки та її екологічний вимір. Джерела негативного впливу промислових об'єктів на довкілля. Нормування та стандартизація екологічної безпеки у промисловості. Запобігання аваріям та мінімізація екологічних наслідків виробничої діяльності. Екологічний аудит і моніторинг промислових підприємств. Відповідальність суб'єктів господарювання за шкоду довкіллю.

ТЕМА 10. Наука та освіта для сталого розвитку

Роль науки у формуванні засад сталого розвитку та екологічної безпеки. Значення екологічної освіти та просвіти для розвитку екологічної культури суспільства. Інтеграція ідей сталого розвитку в освітні програми різних рівнів. Міждисциплінарний підхід у наукових дослідженнях з питань довкілля. Підготовка фахівців для сфери екологічної безпеки та сталого розвитку. Значення освіти як інструменту довгострокових позитивних змін у суспільстві.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Основи екологічної безпеки та концепція сталого розвитку	2	1
2	ТЕМА 2. Міжнародне право та політика у сфері екологічної безпеки	2	1
3	ТЕМА 3. Національне законодавство та державна політика у сфері екологічної безпеки	2	1
4	ТЕМА 4. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на довкілля	2	1
5	ТЕМА 5. Оцінка небезпек та управління ризиками у промисловості та природокористуванні	2	1
6	ТЕМА 6. Екологічні системи та стійкість природних і техногенних систем	2	1
7	ТЕМА 7. Загрози сталому розвитку у сфері охорони навколишнього природного середовища та методи їх оцінки	2	
8	ТЕМА 8. Національна екологічна політика та стратегія сталого розвитку	2	
9	ТЕМА 9. Промислова безпека та екологічний вплив промислових об'єктів	2	1
10	ТЕМА 10. Наука та освіта для сталого розвитку	2	1
Усього годин		20	8

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Основи екологічної безпеки та концепція сталого розвитку	2	1
2	ТЕМА 2. Міжнародне право та політика у сфері екологічної безпеки	2	1
3	ТЕМА 3. Національне законодавство та державна політика у сфері екологічної безпеки	2	1
4	ТЕМА 4. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на довкілля	2	1
5	ТЕМА 5. Оцінка небезпек та управління ризиками у промисловості та природокористуванні	4	1
6	ТЕМА 6. Екологічні системи та стійкість природних і техногенних систем	2	1
7	ТЕМА 7. Загрози сталому розвитку у сфері охорони навколишнього природного середовища та методи їх оцінки	2	2
8	ТЕМА 8. Національна екологічна політика та стратегія сталого розвитку	2	2
9	ТЕМА 9. Промислова безпека та екологічний вплив промислових об'єктів	2	1
10	ТЕМА 10. Наука та освіта для сталого розвитку	2	1
Усього годин		22	12

8.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10.Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Основи екологічної безпеки та концепція сталого розвитку	6	10
2	ТЕМА 2. Міжнародне право та політика у сфері екологічної безпеки	8	10
3	ТЕМА 3. Національне законодавство та державна політика у сфері екологічної безпеки	8	10
4	ТЕМА 4. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на довкілля	8	10
5	ТЕМА 5. Оцінка небезпек та управління ризиками у промисловості та природокористуванні	8	10
6	ТЕМА 6. Екологічні системи та стійкість природних і техногенних систем	8	10
7	ТЕМА 7. Загрози сталому розвитку у сфері охорони навколишнього природного середовища та методи їх оцінки	8	10
8	ТЕМА 8. Національна екологічна політика та стратегія сталого розвитку	8	10
9	ТЕМА 9. Промислова безпека та екологічний вплив промислових об'єктів	8	10
10	ТЕМА 10. Наука та освіта для сталого розвитку	8	10
Усього годин		78	100

11.Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни «Екологічна безпека Сталого розвитку» спрямована на опрацювання сучасних наукових та прикладних підходів до забезпечення екологічної безпеки в умовах сталого розвитку, аналіз взаємозв'язку між природними, техногенними та соціально-економічними чинниками екологічних ризиків, а також вивчення механізмів запобігання, мінімізації та подолання негативного впливу на довкілля з урахуванням національного законодавства та міжнародної практики.

В її основі лежить системне дослідження концепції сталого розвитку, принципів екологічної безпеки, норм міжнародного та національного екологічного законодавства, державної екологічної політики, а також практики управління екологічними ризиками,

реагування на надзвичайні ситуації та оцінки впливу господарської діяльності на навколишнє природне середовище.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та спрямовані на поглиблене опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати одну з тем та виконати два завдання.

ТЕМА 1. Основи екологічної безпеки та концепція сталого розвитку

Завдання 1.

Підготуйте аналітичну довідку, у якій розкрийте сутність поняття «екологічна безпека» та його взаємозв'язок із концепцією сталого розвитку. Проаналізуйте основні принципи сталого розвитку та наведіть приклади їх реалізації в сучасній екологічній політиці.

Завдання 2.

Виконайте порівняльний аналіз підходів до забезпечення екологічної безпеки в індустріальному та постіндустріальному суспільствах. Оформіть результати у вигляді таблиці з короткими висновками.

ТЕМА 2. Міжнародне право та політика у сфері екологічної безпеки

Завдання 1.

Проаналізуйте одну з міжнародних екологічних конвенцій (на вибір) та визначте її мету, основні зобов'язання держав і механізми контролю за виконанням. Оцініть значення цієї конвенції для забезпечення глобальної екологічної безпеки.

Завдання 2.

Підготуйте презентацію щодо ролі міжнародних організацій (ООН, ЮНЕП, ЄС тощо) у формуванні та реалізації політики сталого розвитку.

ТЕМА 3. Національне законодавство та державна політика у сфері екологічної безпеки

Завдання 1.

Здійсніть огляд основних нормативно-правових актів України у сфері екологічної безпеки та охорони довкілля. Визначте ключові принципи державної екологічної політики.

Завдання 2.

Проаналізуйте одну з державних екологічних стратегій або програм та оцініть її ефективність з точки зору забезпечення екологічної безпеки.

ТЕМА 4. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на довкілля

Завдання 1.

Складіть класифікаційну схему надзвичайних ситуацій за походженням і масштабами. Наведіть приклади їх негативного впливу на природні екосистеми.

Завдання 2.

Проаналізуйте конкретну надзвичайну ситуацію (аварію, катастрофу, воєнний вплив) та охарактеризуйте її екологічні наслідки і заходи з мінімізації шкоди.

ТЕМА 5. Оцінка небезпек та управління ризиками у промисловості та природокористуванні

Завдання 1.

Розкрийте основні джерела екологічних небезпек у промисловості. Опишіть методи оцінки екологічних ризиків і наведіть приклади їх практичного застосування.

Завдання 2.

Проаналізуйте процедуру оцінки впливу на довкілля (ОВД) для обраного виду господарської діяльності та визначте її роль у попередженні екологічних ризиків.

ТЕМА 6. Екологічні системи та стійкість природних і техногенних систем

Завдання 1.

Підготуйте схему взаємодії екосфери, техносфери та ноосфери в контексті сталого розвитку. Зробіть висновки щодо ролі людини у забезпеченні стійкості систем.

Завдання 2.

Проаналізуйте приклади порушення стійкості природних або техногенних систем та визначте чинники, що призвели до деградації екосистем.

ТЕМА 7. Загрози сталому розвитку у сфері охорони навколишнього природного середовища та методи їх оцінки

Завдання 1.

Визначте основні екологічні, економічні та соціальні загрози сталому розвитку. Запропонуйте методи їх оцінки та прогнозування.

Завдання 2.

Підготуйте аналітичний огляд сучасних підходів до оцінки екологічних ризиків і загроз для сталого розвитку на глобальному та національному рівнях.

ТЕМА 8. Національна екологічна політика та стратегія сталого розвитку

Завдання 1.

Проаналізуйте цілі та індикатори національної екологічної політики України та оцініть рівень їх досягнення.

Завдання 2.

Підготуйте пропозиції щодо вдосконалення національної стратегії сталого розвитку з урахуванням сучасних екологічних викликів.

ТЕМА 9. Промислова безпека та екологічний вплив промислових об'єктів

Завдання 1.

Охарактеризуйте основні екологічні ризики промислових об'єктів в Україні та їх вплив на здоров'я населення і довкілля.

Завдання 2.

Проаналізуйте систему екологічного контролю та заходи запобігання негативному впливу промисловості на навколишнє природне середовище.

ТЕМА 10. Наука та освіта для сталого розвитку

Завдання 1.

Розкрийте роль науки та освіти у формуванні екологічної культури та свідомості суспільства. Наведіть приклади освітніх ініціатив у сфері сталого розвитку.

Завдання 2.

Підготуйте есе щодо значення освіти для сталого розвитку у вирішенні сучасних екологічних проблем та досягненні екологічної безпеки.

Самостійна робота оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Поняття екологічної безпеки та її місце в системі національної безпеки.
2. Історія формування концепції екологічної безпеки.
3. Сутність та еволюція концепції сталого розвитку.
4. Основні принципи сталого розвитку та їх практичне значення.
5. Взаємозв'язок екологічної, економічної та соціальної складових сталого розвитку.
6. Джерела міжнародного права у сфері охорони довкілля.
7. Основні міжнародні екологічні конвенції та їх значення.
8. Роль ООН та інших міжнародних організацій у забезпеченні екологічної безпеки.
9. Глобальні ініціативи та програми сталого розвитку.
10. Євроінтеграційні процеси України у сфері охорони довкілля.
11. Система законодавства України у сфері екологічної безпеки.
12. Державна екологічна політика України та її стратегічні цілі.
13. Інституційна система управління екологічною безпекою.
14. Екологічні права людини та механізми їх захисту.
15. Управління екологічними ризиками та запобігання надзвичайним ситуаціям.
16. Класифікація надзвичайних ситуацій за походженням і масштабами.
17. Вплив природних і техногенних надзвичайних ситуацій на довкілля.
18. Екологічні наслідки аварій і катастроф в Україні та світі.
19. Вплив воєнних дій на стан навколишнього природного середовища України.
20. Оцінка уразливості територій і природних об'єктів.
21. Поняття екологічного ризику та джерела екологічних загроз.
22. Методики оцінки ризику аварій та небезпечних впливів.
23. Класифікація небезпечних речовин і промислових об'єктів.
24. Планування заходів з локалізації аварій і ліквідації їх наслідків.
25. Оцінка впливу на довкілля як інструмент екологічної безпеки.
26. Поняття екосистеми та її роль у сталому розвитку.
27. Взаємодія екосфери, техносфери та ноосфери.
28. Загрози сталому розвитку у сфері охорони довкілля та методи їх оцінки.
29. Промислова діяльність та її екологічний і соціальний вплив.
30. Роль науки та освіти у формуванні екологічної свідомості та сталого розвитку.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях. Використовується вербальний метод (лекція, міні-дискусії щодо глобальних викликів та міжнародних документів). Застосовується візуалізація - демонстрація графіків, моделей ООН, індикаторних панелей, міжнародних рейтингів. Передбачена робота з літературою: аналіз міжнародних декларацій, опрацювання аналітичних документів. Використовуються ІКТ.

Методи навчання на семінарських заняттях. Застосовується вербальний метод обговорення глобальних проблем, міжнародних кейсів, національних стратегій. Використовується візуалізація — побудова схем взаємозв'язків між цілями, карт ризиків, таблиць індикаторів. Робота з літературою включає підготовку есе, аналітичних оглядів, коротких доповідей щодо реалізації цілей сталого розвитку різними країнами. Використовуються ІКТ. Кейс-метод застосовується для вирішення ситуацій щодо екологічної політики, соціальної нерівності, кліматичних ризиків. Практичний метод використовується у створенні міні-проектів та пропозицій для локального впровадження SDG. Пошуковий метод - у самостійному зборі даних, міжнародних індикаторів, порівняльних оглядів.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Екологічна безпека Сталого розвитку» використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного оцінювання: усне та письмове опитування з концепцій сталого розвитку, міжнародних актів та механізмів реалізації цілей. Виконання есе, аналітичних оглядів і порівняльних таблиць. Розв'язання ситуаційних завдань, підготовка презентацій, аналітичних схем та міні-проектів.

Для підсумкового контролю: усна або письмова підсумкова відповідь. Виконання ситуаційного завдання з аналізом глобальної проблеми, підготовка аналітичного висновку щодо реалізації однієї з глобальних цілей сталого розвитку або оцінки ефективності відповідної національної політики.

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диференційований залік.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Екологічна безпека Сталого розвитку» є підсумковий контроль — диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Екологічна безпека Сталого розвитку» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «Екологічна безпека Сталого розвитку» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Самостійна робота			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				T10
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Екологічна безпека Сталого розвитку» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- Завдання завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- Завдання завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 492 с. <https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8291/7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Управлінські інструменти забезпечення сталого розвитку [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та спеціальності 081 «Право» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. А. М. Іщенко, О. А. Акімова. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,86 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 103 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47948>
3. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непейна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 160 с. <https://numl.org/1h0S>
4. Екологічно сталий розвиток урбосистем: виклики та рішення в контексті євроінтеграції України : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. : до дня пам'яті Ф. В. Стольберга, Харків, 02–03 листоп. 2023 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [редкол.: Д. В. Дядін, О. М. Дрозд, О. В. Хандогіна та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 320 с. https://ecology.kname.edu.ua/images/Materialy_conferenci/Conference_NUUEK_2023_November.pdf
5. Ніколаєв К. Д. До питання забезпечення екологічної безпеки України на основі стратегічного підходу. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування, 2023 р., № 2 (80). С. 160-164. DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2023.2.28>
6. Демчук Л., Кірейцева Г., Циганенко-Дзюбенко І., Вовк В. (2023). Концепція екологічної безпеки держави в контексті сталого розвитку та євроінтеграції. Проблеми хімії та сталого розвитку, 1, 3–11, doi: <https://doi.org/10.32782/pcsd-2023-1-1>
7. Чечерський В.І. Ефективність впровадження спеціалізації прокурорів на прикладі спеціалізованих екологічних прокуратур. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2023. № 75. Ч.3. С. 123-128.
8. Чечерський В.І. Про необхідність екологічної спеціалізації в органах поліції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2024. № 86. Ч.1. С. 289-293.

Допоміжна

1. Лутковська, С. М. (2020). Модернізація системи екологічної безпеки сталого розвитку. *Вінницький національний аграрний університет*. Вінниця, 96.
2. Кратко, О. В., Мунтян, Л. Я., & Демчук, Л. І. (2021). Екологічна безпека України в контексті сталого розвитку. *Екологічні науки*, 7, 219-224.
3. Черниш, М. О. (2024). Державна політика у сфері забезпечення екологічної безпеки: кримінально-правовий аспект. *Право і суспільство*, (2), 730-735.
4. Карпа, М. (2024). Державна екологічна політика у сфері забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку в Україні. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*, (7), 57-65.

5. Харчук, О. О. (2020). Сталий розвиток: економічний, екологічний і соціальний аспект. *Україна у глобальному світі: колективна монографія*. Рига: Izdevniecība "Baltija Publishing, 209-225.
6. Жадан, Є. В. (2023). Екологічна безпека як складова регіональної політики: нормативний аспект. *Правові новели*, 466.
7. Хилько, М. І. (2021). Екологічна безпека як фундаментальна складова національної безпеки. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки*, 69-75.
8. Ковейно, Ю. В., & Дресвяннікова, В. Д. (2019). Правове регулювання екологічної безпеки. *Прикарпатський юридичний вісник*, (2 (27)), 73-78.